

Advies op het wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, en tot invoering van een verbod op opsluiting van al dan niet begeleide minderjarigen.

De commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt van de Kamer van volksvertegenwoordigers, vroeg in juli 2018 het schriftelijk advies van de Kinderrechtencoalitie Vlaanderen op het wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 15 december 1980 met het oog tot de invoering van een verbod op opsluiting van al dan niet begeleide minderjarigen.

De Kinderrechtencoalitie Vlaanderen werkte voor dit advies samen met haar Franstalige tegenhanger, la Coördination des ONG pour les droits de l'enfant (CODE). De Nederlandstalige tekst werd voorgelegd en goedgekeurd door de lidorganisaties van de Kinderrechtencoalitie Vlaanderen¹, de Franstalige tekst door de lidorganisaties van La Code². Hierdoor kan er sprake zijn van kleine nuanceverschillen tussen de beide teksten³.

¹ Leden van de Kinderrechtencoalitie Vlaanderen: Awel, child Focus, Gezinsbond Vlaanderen, Jonge Helden, tZitemzo, Kiyogo, Liga voor Mensenrechten, Plan International België, Uuit de Marge, Unicef België, Arktos, Cachet, Chirojeugd Vlaanderen, Ecpat België, Grip vzw, HCA Oost-vlaanderen,, Kind & Samenleving,, Pimento, Medimmigrant, Minor-Ndako, Rondpunt, Vlaams Welzijnsverbond, SAM vzw, Tumult vzw, VCOV, Welzijnszorg vzw

² Leden van la CODE : Amnesty International Belgique francophone, ATD Quart Monde Wallonie-Bruxelles, BADJE (Bruxelles Accueil et Développement pour la Jeunesse et l'Enfance), le Conseil de la jeunesse, Défense des Enfants International (DEI) Belgique, ECPAT Belgique, Famisol-Familles Solidaires, le Forum-Bruxelles contre les inégalités, le GAMS Belgique, la Ligue des droits de l'Homme, la Ligue des familles, Plan International Belgique, le Réseau Wallon de Lutte contre la Pauvreté, le Service Droit des Jeunes (SDJ) de Bruxelles, UNICEF Belgique.

³ Beide coalities zijn lid van het Platform kinderen op de vlucht. Hun input werd in dit advies verwerkt.

Samenvatting advies:

Detentie van kinderen omwille van hun administratieve status van henzelf of van hun ouders, is een schending van de kinderrechten, en is nooit in het belang van het kind. Een **onvoorwaardelijk verbod op detentie van kinderen omwille van migratieredenen** moet in de wetgeving worden verankerd.

Hiervoor moet in de eerste plaats worden **geïnvesteed in alternatieven voor detentie** die het belang van het kind en de gezinseenheid respecteren.

We vragen een wettelijke verzekering dat voor elke genomen maatregel waar kinderen bij betrokken zijn, **geval per geval wordt bepaald welk alternatief voor detentie tegemoet komt aan het belang van het kind, en of deze maatregel proportioneel, noodzakelijk en onwillekeurig is.**

Tot slot vragen wij **specifieke cijfers** en gegevens over kinderen in detentie en een **onafhankelijke monitoring en evaluatie** van terugkeerprocedures en (alternatieven voor) detentie waar kinderen bij betrokken zijn.

I. Verbod op detentie van kinderen omwille van migratieredenen: in lijn met nationale en internationale regelgeving⁴

Een onvoorwaardelijk verbod op de detentie van kinderen omwille van migratieredenen is in lijn met het internationaal wettelijk kader. De hieronder genoemde experten en internationale instanties, spreken zich uit tegen detentie van kinderen omwille van hun administratieve status of die van hun ouders, en vragen de staten om deze praktijk te stoppen.

Kinderen in migratie zijn in de eerste plaats kinderen. De rechten van elk kind moeten worden gerespecteerd, zoals beschreven in het **Verdrag inzake de rechten van het Kind**. Artikel 2§2 van dit verdrag stelt expliciet dat overheden het kind moeten beschermen tegen alle vormen van bestraffing *“op grond van de status of de activiteiten van, de meningen geuit door of de overtuigingen van de ouders, wettige voogden of familieleden van het kind.”*

Artikel 3 van het VRK legt het principe van het hoger belang van het kind⁵ vast en stelt dat het belang van kinderen primeert boven andere belangen, zoals migratie-, politieke of economische belangen.⁶ Of zoals

⁴ *Detentie veroordeeld. Beknopt overzicht van de posities van internationale instellingen ten opzichte van de detentie van kinderen*, Platform Kinderen op de Vlucht, 13 juni 2018 - www.kinderenopdevlucht.be

⁵ Te interpreteren in het licht van de Algemeen Commentaar n°14 (2013) van het VN Comité voor de rechten van het kind, waarin wordt gesteld dat het hoger belang van het kind geval per geval moet worden geanalyseerd en bepaald, op basis van minstens volgende elementen (a) de mening van het kind; (b) de identiteit van het kind; (c) behoud van gezinsomgeving en onderhouden van betrekkingen; (d) zorg, bescherming en veiligheid van het kind; (e) kwetsbare situatie; (f) recht op gezondheid en (g) recht op onderwijs.

⁶ In ons land is het verankerd in artikel 22bis van de Grondwet. In de Europese Unie is dit principe o.m. verankerd in artikel 24 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie. Het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie is van toepassing wanneer Unierecht toegepast wordt, zoals de verwerking van asielaanvragen, de Dublinverordening, terugkeer en detentie. Artikel 24 van het Handvest stelt dat bij alle handelingen betreffende minderjarigen hun belang de eerste overweging moet zijn. Het artikel stelt ook dat minderjarigen recht hebben op

de VN Speciaal Rapporteur inzake foltering en onmenselijke behandeling het stelt: *“The best interests of the child should not be defined in accordance to the convenience of the State.”*⁷

Artikel 37 van het VRK, betreffende het verbod op foltering en mensonterende behandeling en vrijheidsberoving, stelt dat detentie kan als uiterste maatregel, voor een zo kort mogelijke periode en indien het in het belang van het kind is. Het Kinderrechtencomité en het Comité ter bescherming van de rechten van alle arbeidsmigranten, stellen in hun Joint General Comment echter dat deze toepassing slaat op maatregelen binnen het jeugdrecht, NIET op kinderen in migratieprocedures.⁸

Het Kinderrechtencomité staat niet alleen in haar positie. Ook andere internationale instellingen en verdragen beschermen kinderen in migratie tegen detentie. Artikel 3 van de **Internationale Verklaring van de Rechten van de Mens** stelt dat “een ieder (...) het recht [heeft] op leven, vrijheid en onschendbaarheid van zijn persoon.” Volgens artikel 9 van het Internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten heeft iedereen recht op vrijheid en veiligheid van zijn persoon. Het artikel bevat ook een verbod op willekeurige arrestatie en gevangenhouding.

België werd ook reeds verschillende keren veroordeeld door het Europees hof voor de rechten van de mens (in 2006, 2010 en 2011) wegens het opsluiten van kinderen in onaangepaste omstandigheden. Het hof beschouwde deze praktijk als een schending van het **Europees verdrag voor de rechten van de mens**, meer bepaald de artikels 3 (prohibition of inhuman or degrading treatment), artikel 5§1 (right to liberty and security) en §4 (right to have lawfulness of detention decided speedily by a court), art. 8 (right to respect for private and family life) en art. 13 (right to an effective remedy).

Op 3 mei 2018 adopteerde het **Europees Parlement** een resolutie⁹ over de bescherming van kinderen in migratie, waarin ze onderlijnt *dat* «All children, irrespective of their migration or refugee status, are first and foremost entitled to all the rights enshrined in the UN Convention on the Rights of the Child » (§1) en dat « children must not be detained for immigration purposes and calls on the Member States to accommodate all children and families with children in noncustodial, community-based placements while their immigration status is processed .» (§14)

Detentie van kinderen omwille van hun administratieve status van henzelf of van hun ouders, is een schending van de kinderrechten, en nooit in het belang van het kind. Een onvoorwaardelijk verbod op detentie van kinderen omwille van migratieredenen moet in de wetgeving worden verankerd.

de zorg en bescherming die ze nodig hebben, om hun mening vrijelijk te uiten en dat met hun mening rekening gehouden moet worden en dat ze recht hebben op regelmatig persoonlijke betrekkingen en rechtstreekse contacten met hun beide ouders.

⁷ Committee of the Rights of the Child, 2013, *General comment No. 14 (2013) on the right of the child to have his or her best interests taken as a primary consideration (art. 3, para. 1)*.

⁸ UN Committee on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families (CMW), 2017, *Joint general comment No. 4 (2017) of the Committee on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families and No. 23 (2017) of the Committee on the Rights of the Child on State obligations regarding the human rights of children in the context of international migration in countries of origin, transit, destination and return*, CMW/C/GC/4-CRC/C/GC/23, §10.

⁹ Resolutie van het Europees Parlement van 3 mei 2018 over de bescherming van migrerende kinderen ([2018/2666\(RSP\)](#))

➤ **Detentie heeft een fysieke en psychologische impact op kinderen**

Kinderen moeten het gevoel hebben dat ze veilig zijn, beschermd worden en voorzien in hun basisbehoeften. Verder moeten ze kunnen opgroeien in een omgeving die hun ontwikkeling stimuleert, waar hun vragen worden beantwoord en waar ze kunnen rekenen op volwassenen die ze kunnen vertrouwen. Dit is niet het geval in gesloten centra.

Experten zijn het er over eens dat detentie, zelfs op korte termijn en in aangepaste omstandigheden, ernstige gevolgen heeft voor de ontwikkeling van een kind. Hoge hekken, beveiligde ramen en deuren, steeds wisselend personeel en andere bewoners, beperkte bewegingsvrijheid, de ontneming van het gezag van de ouders.. zorgen voor stress en traumas bij kinderen. Kinderen in detentie voelen zich onrustig, depressief en geïsoleerd. Ze slapen slecht, verliezen hun eetlust, worden agressief of denken aan zelfmoord. Deze symptomen kunnen snel voorkomen en lang aanhouden. Andere effecten kunnen zich later voordoen als post-traumatische stress.¹⁰

Hierbij moet vermeld worden dat de betreffende kinderen vaak reeds bijzonder kwetsbaar waren, gezien hun eerder parcours van vlucht en geweld. Hun reeds opgelopen trauma's en wantrouwen tov de maatschappij worden op de spits gedreven door een opsluiting.

Verder worden kinderen natuurlijk geconfronteerd met het lijden van hun ouders. Ouders bevinden zich in een complexe situatie, beschikken over weinig informatie, zijn zelf bijzonder gestresseerd en kunnen in deze situatie beperkt zijn in hun rol als ouder. Ze kunnen hun kind niet beschermen, niet antwoorden op vragen en zijn vaak emotioneel niet beschikbaar. Deze situatie zet de ouder-kindrelatie onder sterke druk, net op het moment dat het kind nood heeft aan bescherming en zekerheid.¹¹

Zelfs met de nodige aanpassingen, kan een gesloten centrum niet tegemoet komen aan noden van gezinnen met kinderen. Door een onvoorwaardelijk verbod op de detentie van kinderen in migratie te verankeren in de nationale wetgeving, beschermt België kinderen tegen mishandeling en verwaarlozing en beschermt ze hun rechten op ontwikkeling, gezondheid, gezinseenheid, onderwijs en veiligheid.

¹⁰ Lietaert, Broekaert & Derluyn, 2014, *The lived experiences of migrants in detention*, Population, space and place; Lorek, Ehntholt, Nesbitt, Wey, Githinji, Rossor & Wickramasinghe, 2009, *The mental and physical health difficulties of children held within a British immigration detention center: A pilot study*, Child Abuse & Neglect 33, pp. 573–585; Steel, Silove, Brooks, Momartin, Alzuhairi & Susljik, 2006, *Impact of immigration detention and temporary protection on the mental health of refugees*, British Journal of Psychiatry 188, pp.58-64; Centre de Guidance-ULB, 24.09.1999, *Rapport d'expertise dans l'affaire Awada/Etat Belge* ; FRA, 2017, *European legal and policy framework on immigration detention of children* ; Robjant, Hassan & Katona, 2009, *Mental health implications of detaining asylum seekers: systematic review*, The British Journal of Psychiatry, pp. 306-312 ; Kathryn S. Miller, 2 juli 2018, *The psychological impact of immigration detention on child and adolescent asylum seekers*, Journal of Child and Adolescent Behavior (2017), in Leila Schochet, *Trump's Family Incarceration Policy Threatens Healthy Child Development*, Center for American Progress.

¹¹ Janet Cleveland, Cécile Rousseau, Rachel Kroninck, *The impact of detention and temporary status on asylum seeker's mental health*, Global Detention Project, Geneva, Switzerland, 2012 – www.globaldetentionproject.org

➤ Verantwoording tov het VN Kinderrechtencomité

Het VN Kinderrechtencomité drong in haar laatste slotbeschouwingen voor België (2010) al aan om « een einde te maken aan de detentie van kinderen in gesloten asielcentra ». Het comité vroeg ons land om « alternatieve detentiemogelijkheden te creëren voor gezinnen die asiel aanvragen en de noodzakelijke maatregelen te treffen om snel tijdelijke oplossingen te vinden om gezinnen wiens asielaanvraag geweigerd werd en die op straat leven, een onderkomen te bieden . »¹²

In hun laatste Alternatief Rapport van de ngo's¹³, ingediend bij het Comité voor de rechten van het kind in februari 2018, vroegen de Kinderrechtencoalitie Vlaanderen en La Code (en daarmee hun 40 lidorganisaties) om het verbod op detentie van kinderen omwille van migratieredenen, te verankeren in de wet van 15 december 1980 en de wet van 12 januari 2007.

De ngo's herhaalden deze vraag op de pre-sessie in Genève in juni 2018.

Het Kinderrechtencomité kwam hier reeds op terug in haar bijkomende vragen aan België (vraag 11 List of Issues¹⁴) en we verwachten dat de Belgische overheid zich hier voor zal moeten verantwoorden op de 80e plenaire sessie in januari 2019.

II. Advies op het wetsvoorstel

De Kinderrechtencoalitie en La CODE steunen het initiatief om een onvoorwaardelijk verbod op detentie van kinderen omwille van migratieredenen, wettelijk te verankeren. Niettemin betreuren de ngo's de onduidelijkheid en onvolledigheid van het voorliggende wetsvoorstel, en het feit dat opsluiting van kinderen niet volledig wordt uitgesloten.

We verwijzen hiervoor ook naar het advies van de Raad van State nr.63.687/4 van 4 juli 2018, dat bevestigt dat het vasthouden van minderjarige kinderen in de context van de controle van migratiestromen, ernstige problemen kan doen rijzen ten aanzien van het Europees Verdrag van de Rechten van de mens en het Verdrag inzake de Rechten van het Kind, maar ook wijst op de hiaten binnen het wetsvoorstel, waardoor het niet duidelijk is welk eindresultaat de indieners beogen.

1. Een onvoorwaardelijk verbod op detentie van kinderen omwille van migratieredenen

De kinderrechtenorganisaties pleiten voor een **totaalverbod van detentie van (al dan niet begeleide) kinderen omwille van migratieredenen, ook niet met hun gezin**. Opsluiting van kinderen omwille van migratieredenen is altijd een schending van de rechten van het kind.

Het wetsvoorstel, onderwerp van dit advies, behoudt de mogelijkheid van detentie ('kan het gezin voor een beperkte tijd worden geplaatst in een plaats zoals bedoeld in artikel 74/8, §2') en stelt het falen van andere minder dwingende maatregelen voorop als voorwaarde ('onder de strikte voorwaarde dat andere afdoende maar minder dwingende maatregelen zonder succes werden toegepast')

¹² Comité voor de Rechten van het Kind, vierenvijftigste zitting, 2010, Slotbemerkingen België, n°77

¹³ Kinderrechtencoalitie, *Alternatief rapport van de NGO's over de naleving en toepassing van het verdrag inzake de Rechten van het kind in België*, 2018 – www.kinderrechtencoalitie.be

¹⁴ List of issues in relation to the combined fifth and sixth periodic reports of Belgium, juli 2018 – www.ohchr.org

Art. 74/9

1§1. Een gezin met minderjarige kinderen dat het Rijk is binnengekomen zonder te voldoen aan de in artikel 2 of 3 gestelde voorwaarden of wiens verblijf heeft opgehouden regelmatig te zijn of wiens verblijf onregelmatig is, wordt ~~in beginsel~~ niet geplaatst in een plaats zoals bedoeld in artikel 74/8, §2, ~~tenzij aangepast aan de noden voor gezinnen met minderjarige kinderen.~~

§2. Het gezin met minderjarige kinderen dat tracht het Rijk binnen te komen zonder aan de voorwaarden, gesteld in artikel 2 of 3 te voldoen, kan met het oog op het overgaan tot de verwijdering, voor een zo kort mogelijke periode, worden vastgehouden in een ~~welbepaalde~~ plaats aangepast aan de noden voor gezinnen met minderjarige kinderen, ~~gelegen in het grensgebied.~~

§3. Het gezin bedoeld in §1 krijgt de mogelijkheid om onder bepaalde voorwaarden in een eigen woning te verblijven, ~~tenzij één van de gezinsleden zich bevindt in één van de gevallen voorzien in artikel 3, eerste lid, 5) tot 7). Indien het gezin in de onmogelijkheid verkeert om in een eigen woning te verblijven, dan zal het onder dezelfde voorwaarden een verblijfplaats toegewezen worden in een plaats zoals bedoeld in artikel 74/8, §2, aangepast aan de noden voor gezinnen met minderjarige kinderen.~~

...

Slechts indien het gezin zich niet houdt aan de voorwaarden bedoeld in het tweede lid, kan het gezin voor een beperkte tijd worden geplaatst in een plaats zoals bedoeld in artikel 74/8, §2, ~~tenzij andere afdoende maar minder dwingende maatregelen doeltreffend kunnen worden toegepast en~~ onder de strikte voorwaarde dat andere afdoende maar minder dwingende maatregelen zonder succes werden toegepast.

De Kinderrechtencoalitie Vlaanderen en la CODE vragen dat ook deze laatste mogelijkheid tot detentie onmogelijk wordt gemaakt.

2. Investeren in alternatieven voor detentie¹⁵

Het wetsvoorstel is onvoldoende uitgewerkt voor wat betreft de **alternatieven voor detentie**.

Gezien de opsluiting van een kind omwille van migratieredenen in alle gevallen moet verboden worden, spreken we bij alle maatregelen bij terugkeer of opvang aan de grens per definitie van 'alternatieven voor detentie'. Deze alternatieven kunnen worden toegepast bij gezinnen voor wie, met respect voor het belang van het gezin, grondig werd onderzocht en vastgesteld dat een verder verblijf in ons land onmogelijk is.

De controlemaatregelen die op deze gezinnen worden toegepast, moeten worden toegepast beginnende met de **minst ingrijpende, met behoud van de familie-eenheid en met eerbied voor het belang van de kinderen**¹⁶.

De huidige wetgeving voorziet volgende alternatieven voor detentie: de 'preventieve maatregelen om verdwijningen tegen te gaan', de mogelijkheid om in de eigen woning te verblijven in afwachting van de vrijwillige terugkeer en de terugkeerwoningen.

¹⁵ Van der Vennet Laetitia, 2015, Detentie van kinderen in gezinnen in België: analyse van de theorie en de praktijk. www.kinderenopdevlucht.be

¹⁶ Nationale Commissie voor de Rechten van het kind, 2017, advies mbt de situatie van kinderen in migratie

We staan positief tov deze maatregelen, maar de praktische uitvoering ervan laat te wensen over. Het doel van een degelijk terugkeerbeleid moet een duurzaam bestaan zijn, hier in België, in het land van oorsprong of in een ander land. Door het ontbreken van begeleiding, in België en zeker in het land van aankomst, missen de maatregelen hun doel.

De zgn ‘preventieve maatregelen om verdwijningen tegen te gaan’¹⁷, zoals het storten van een financiële bijdrage of het afgeven van een kopie van de identiteitsdocumenten, zijn voorzien bij wet maar worden zelden tot nooit gebruikt.¹⁸ Ook meldingsplicht en verblijf op domicilie worden slechts uiterst zelden toegepast.

Verblijf in eigen woning in afwachting van vrijwillige terugkeer¹⁹ is een waardevolle piste, maar wordt slechts op kleine schaal toegepast en er ontbreekt aan middelen voor de begeleiding. De ‘thuisbegeleiding’ bestaat uit een uitnodiging tot één gesprek, waarna het gezin zelf moet instaan voor haar terugkeer binnen een bepaalde termijn. Als het gezin niet verschijnt op het gesprek of geen stappen onderneemt naar terugkeer, wordt in principe automatisch overgegaan tot een detentie in een gesloten centrum.

Ook de terugkeewoningen²⁰ zijn een lovenswaardig alternatief om gezinnen op te vangen met respect voor de noden van het kind en het gezin als geheel. In praktijk zien we dat de toegang tot onderwijs vaak moeilijk realiseerbaar is, zeker voor het middelbaar onderwijs. De terugkeewoningen liggen afgelegen, de gezinnen verblijven er slechts enkele maanden, scholen werken vaak niet mee.. waardoor kinderen toch thuis blijven. Ook toegang tot zinvolle vrijetijdsbesteding schiet tekort. De voorziene begeleiding is in de handen van ambtenaren van DVZ wat niet bevorderlijk is om een klimaat van vertrouwen te creëren, is onderbemand en focust op de uitvoering van het uitwijzingsbevel, niet op het huidig functioneren van het gezin, of een werkelijke voorbereiding op terugkeer. Tot slot start het verblijf in een terugkeewoning vaak met een onverwachte arrestatie in de eigen woning en een bruusk verbreken van alle sociale banden, wat evident zware sporen nalaat bij kinderen.

Besluit: de alternatieven voor detentie kampen met een gebrek aan middelen waardoor ze niet ten volle gerealiseerd kunnen worden. Dat is pijnlijk, omdat na een ‘mislukt’ traject in de terugkeewoningen, onder de bestaande wetgeving onmiddellijk overgegaan wordt naar de volgende, strengere stap in de procedure: detentie en een gesloten centrum.

Een beleid dat voorziet in een ‘uiterste maatregel’ moet eerst en vooral voldoende investeren in praktijken die ervoor zorgen dat het niet zo ver komt. In het wetsvoorstel dat voorligt, is niet duidelijk hoe de alternatieven voor detentie zullen worden gerealiseerd.

De Kinderrechtencoalitie Vlaanderen en la CODE pleiten voor **investeringen in alternatieven voor detentie die het belang van het kind en de gezinseenheid respecteren.**

¹⁷ Artikel 47/14 §1 van de wet van 15 december 1980

¹⁸ Caritas International, 2012, Het nieuwe terugkeerbeleid inzake vreemdelingen zonder verblijfsrecht en uitgeprocedeerde asielzoekers, Vluchtschrift’

¹⁹ Artikel 74/9 §3 en §4 van de wet van 15 december 1980

²⁰ Artikel 74/8 §1 van de wet van 15 december 1980

3. Individuele beoordeling

Voor elke genomen maatregel waar kinderen bij betrokken zijn, moet **geval per geval worden bepaald welk alternatief voor detentie tegemoet komt aan het belang van het kind, en of deze maatregel proportioneel, noodzakelijk en onwillekeurig is.**

Vandaag wordt de wet op het verbod op detentie van kinderen toegepast op basis van de uitzonderingen ipv op basis van het verbod. Als een gezin niet in aanmerking komt voor de eerste omschreven maatregel, of wordt geoordeeld dat ze de voorwaarden hebben geschonden, wordt overgegaan tot de volgende, restrictievere maatregel. De wet stelt dat 'slechts indien het gezin zich niet houdt aan de voorwaarden bedoeld in het tweede lid, kan het gezin voor een beperkte tijd worden geplaatst in een plaats zoals bedoeld in artikel 74/8, §2, tenzij andere afdoende maar minder dwingende maatregelen doeltreffend kunnen worden toegepast.

Er wordt echter zonder verdere beoordeling van de situatie van het gezin, automatisch overgegaan van de ene maatregel naar de andere.

De Kinderrechtencoalitie en La CODE vragen, naast het formeel en onvoorwaardelijk verbod tot opsluiting van minderjarigen omwille van migratieredenen, een wettelijke verankering van het hoger belang van het kind, waarbij bij **elke maatregel van de procedure wordt onderzocht welke optie het meest tegemoet komt aan het hoger belang van het kind.**

De noodzaak, proportionaliteit en niet-willekeurigheid van elke opgelegde maatregel, wordt **beoordeeld door een onafhankelijke commissie**, die naast de Dienst Vreemdelingenzaken, bestaat uit een kinderrechtenspecialist, een psycholoog, een advocaat en een specialist wat betreft detentie bij kinderen. De beoordeling gebeurt gezin per gezin, en per opeenvolgende of gewijzigde maatregel²¹. In de analyse moet prioritair rekening gehouden worden met het hoger belang van het kind en de graad van kwetsbaarheid van het kind en het gezin.

4. Monitoring, evaluatie en gegevensverzameling

Op dit moment stelt de Dienst Vreemdelingenzaken geen kindspecifieke gegevens ter beschikking. Cijfers over hoeveel kinderen worden vastgehouden, voor hoelang, van welke nationaliteit en leeftijd, of ze daarna verdwijnen of niet, zijn niet beschikbaar. De impact van de toegepaste maatregelen op de kinderen wordt ook niet onderzocht.

Zonder deze gegevens is het onmogelijk om een gedegen migratie- en terugkeerbeleid te voeren in het belang van het kind.

Voor een transparant beleid is ook een onafhankelijke monitoring van cruciaal belang. Naast de evaluatie door de overheid zelf, kan het middenveld hier een belangrijke rol in spelen, bijvoorbeeld aan de hand van de gegevens vergaard door het bezoeken van terugkeerwoningen.

De Kinderrechtencoalitie Vlaanderen en la Coopération des ONG pour les droits de l'enfant hebben een rol te vervullen in de rapportage voor het VN Comité voor de rechten van het kind. Om deze taak naar behoren te vervullen, vragen we dan ook dat de overheid **regelmatig actuele, correcte en volledige**

²¹ Met inbegrip van gezinnen die worden aangetroffen aan de grens, die momenteel direct worden overgebracht naar een terugkeercentrum.

gegevens publiceert over alle (alternatieven voor) vormen van detentie waar kinderen bij betrokken zijn.

Daarnaast vragen we een **onafhankelijke monitoring en evaluatie van de terugkeermaatregelen**, met het oog op het hoger belang van het kind.